

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจโดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อค้นหาอำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาที่พยากรณ์ต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยจะนำเสนอวิธีการวิจัยตามขั้นตอนดังนี้ คือ ประชากร กลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล

ประชากร

ประชากรที่ใช้ศึกษาในครั้งนี้ได้แก่ ครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ที่ปฏิบัติงานในปีการศึกษา 2551 จำนวน 2,226 คน จาก 158 โรงเรียน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้คือ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ปีการศึกษา 2551 ซึ่งเลือกมาโดยวิธีสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified Sampling) จำนวน 339 คนในจำนวน 158 โรงเรียนซึ่งมีขั้นตอนการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. กำหนดหาขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรยามานะ (Taro Yamane, 1973, 125 อ้างในยุทธ ไถยวรรณ, 2545) ดังสูตร

$$n = \frac{N}{1+N(e^2)}$$

เมื่อ n แทน ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

N แทน ขนาดของประชากร

e แทน ค่าความคลาดเคลื่อน กำหนดเป็น .05 แทนค่า

$$n = \frac{2,266}{1+2,266(0.0025)}$$

ได้กลุ่มตัวอย่าง ครูจำนวน 339 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลสำหรับการวิจัยในครั้งนี้เป็นแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามขวัญในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือตามลำดับขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมการใช้อำนาจของผู้บริหารตามแนวคิด ทฤษฎีของเฟรนและราเวน แบบสอบถามของสุรพงศ์ เอื้อศิริพรฤทธิ์ (2541) และแบบสอบถามของ ประมวล ไชยศรี(2546) โดยคงสาระของแบบสอบถามไว้และได้ปรับปรุงสำนวนภาษาให้สมบูรณ์เหมาะสมกับสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

2. ศึกษาแบบวัดขวัญในการปฏิบัติงานที่ปรับและพัฒนาจากแบบวัดขวัญของแมสแลช (Maslach) ที่ ประมวล ไชยศรี (2545) ได้ปรับปรุงและพัฒนาขึ้น ผู้วิจัยได้นำมาเป็นแบบสอบถามวัดขวัญในการทำวิจัยครั้งนี้โดยปรับปรุงสำนวนภาษาให้เหมาะสมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

3. เครื่องมือเป็นแบบสอบถามซึ่งแบ่งเป็น 3 ตอน ได้แก่

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จากฐานอำนาจ 5 ฐาน ประกอบด้วย ฐานอำนาจการให้รางวัล ฐานอำนาจการลงโทษ ฐานอำนาจตามกฎหมาย ฐานอำนาจการอ้างอิง และฐานอำนาจชำนาญการเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าชนิด 5 มาตราตามแบบลิเคอร์ท ให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านข้อความที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามทีละข้อแล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้นผู้ตอบเห็นว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีพฤติกรรมการใช้อำนาจจากฐานต่างๆดังกล่าวข้างต้นอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่แสดงระดับของความเห็นนั้น โดยเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติสูงที่สุด
4	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติสูง
3	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติต่ำ
1	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติต่ำที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามขวัญในการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ สัมพันธภาพหรือความสัมพันธ์ในการปฏิบัติงาน ความรู้สึกเกี่ยวกับสภาพการปฏิบัติงาน ความรู้สึกเกี่ยวกับความมั่นคง ความรู้สึกเกี่ยวกับความก้าวหน้าและการเลื่อนตำแหน่งเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ชนิด 5 มาตรา ตามแบบ ลีเคอร์ทให้ผู้ตอบแบบสอบถามอ่านข้อความที่กำหนดไว้ในแบบสอบถามทีละข้อแล้วพิจารณาว่าข้อความแต่ละข้อนั้นผู้ตอบเห็นว่าขวัญในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาอยู่ในระดับใด แล้วทำเครื่องหมาย (✓) ลงในช่องที่แสดงระดับของความเห็นนั้น โดยเกณฑ์การให้คะแนนดังนี้

5	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติสูงที่สุด
4	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติสูง
3	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติปานกลาง
2	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติต่ำ
1	หมายถึง	มีพฤติกรรมหรือการปฏิบัติต่ำที่สุด

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. รวบรวมข้อคำถามที่เขียนไว้มาจัดทำแบบสอบถามฉบับร่าง โดยให้ครบบองค์ประกอบของการสร้างแบบสอบถามเพื่อใช้ในการวิจัย และผู้วิจัยตรวจสอบเนื้อหาเบื้องต้นของแบบสอบถามด้วยตนเอง โดยตรวจสอบในประเด็นความครบถ้วนสมบูรณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบของแบบสอบถาม ความชัดเจนของคำชี้แจง แนวทางการตอบ และภาษาที่ใช้ในข้อคำถามชัดเจนหรือไม่ พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไข

2. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จแล้วเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ตามโครงสร้างในองค์ประกอบของแบบสอบถาม ความเป็นปรนัย และให้คำแนะนำเพื่อการแก้ไขปรับปรุงเครื่องมือให้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

3. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญ 5 ท่าน พิจารณาความถูกต้อง ความเที่ยงตรงเชิงโครงสร้าง ตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามด้านความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาโดย

พิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ ความครอบคลุม ครอบคลุมตามขอบเขตที่นิยามไว้ ความเป็นปรนัย หรือความชัดเจนของภาษาที่ใช้และความสมบูรณ์ขององค์ประกอบของแบบสอบถาม ซึ่งมีเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้เชี่ยวชาญ คือ จบปริญญาโทหรือปริญญาเอกทางการบริหารการศึกษาและมีประสบการณ์ด้านการบริหารไม่น้อยกว่า 3 ปี หรือจบการศึกษาปริญญาโทหรือปริญญาเอกด้านการวัดผลและประเมินผลการศึกษาและที่มีประสบการณ์ในการทำงานไม่น้อยกว่า 3 ปี ได้ค่า I.O.C. อยู่ระหว่าง 0.6-1.0 ซึ่งเป็นค่าที่มีความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหาสูง

4. คัดเลือกข้อคำถามที่มีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะตั้งแต่ .05 ขึ้นไป พร้อมกับการปรับปรุงแก้ไขข้อคำถามตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Try-Out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจริงในการศึกษาวิจัยครั้งนี้จำนวน 40 เพื่อตรวจสอบความเป็นปรนัยของข้อคำถาม

5. นำแบบสอบถามมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามเป็นรายด้าน โดยการวิเคราะห์สัมประสิทธิ์แบบอัลฟา (α) ของครอนบัก (Cronbach อ้างใน ยุทธ ไกยวรรณ, 2545) ฉบับที่ 1 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.95 และ ฉบับที่ 2 ได้ค่าความเชื่อมั่น 0.97

6. นำแบบสอบถามที่ผ่านการทดลองใช้แล้วเสนอต่อคณะกรรมการที่ปรึกษาเป็นครั้งสุดท้ายเพื่อตรวจสอบ ให้ความเห็นชอบและแนะนำเกี่ยวกับการจัดทำฉบับที่สมบูรณ์

7. จัดพิมพ์แบบสอบถามเป็นฉบับสมบูรณ์เพื่อนำไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือแนะนำตัวจากคณะครุศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาวิทยาลัยสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราชถึงผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 และผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 158 โรงเรียน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม

2. ผู้วิจัยดำเนินการส่งแบบสอบถาม พร้อมทั้งหนังสือขอความอนุเคราะห์ในการตอบแบบสอบถามแก่ผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 จำนวน 158 โรงเรียน ผ่านสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4

3. นัดวันรับแบบสอบถามคืนโดยใช้ระยะเวลาเก็บรวบรวมข้อมูล 2 สัปดาห์

4. ติดต่อบริษัทแบบสอบถาม ที่ยังไม่ได้รับคืน โดยทางโทรศัพท์และขอให้ส่งแบบสอบถามคืนผู้วิจัยทางไปรษณีย์ กำหนดระยะเวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประมาณ 2 สัปดาห์

5. รวบรวมแบบสอบถามที่ได้คืนมาทุกฉบับด้วยตนเองแล้วดำเนินการกระทำข้อมูลสำหรับการวิจัยต่อไป

การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ตามประเภทและลักษณะของข้อมูลโดยใช้คอมพิวเตอร์โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows โดยการดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบ ว่าผู้ตอบแบบสอบถามตอบสมบูรณ์หรือไม่ แล้วเลือกเฉพาะแบบสอบถามที่สมบูรณ์เท่านั้น

2. ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามวิเคราะห์โดยการหาค่าร้อยละ และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง

3. ข้อมูลเกี่ยวกับการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาและขวัญในการปฏิบัติงานของครูในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน วิเคราะห์โดยอาศัยการหาค่าเฉลี่ย (Mean) ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย และนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบความเรียง โดยนำค่าเฉลี่ยของคะแนนที่ได้จากแบบสอบถามไปเปรียบเทียบกับเกณฑ์การวิเคราะห์ผลการประเมินความเห็นของ ประคอง วรรณสูตร (2538) ดังนี้

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 4.50 – 5.00 หมายความว่า พฤติกรรมการใช้อำนาจหรือมีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูงที่สุด

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 3.50 – 4.49 หมายความว่า พฤติกรรมการใช้อำนาจหรือมีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับสูง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 2.50 – 3.49 หมายความว่า พฤติกรรมการใช้อำนาจหรือมีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.50 – 2.49 หมายความว่า พฤติกรรมการใช้อำนาจหรือมีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำ

ค่าเฉลี่ยระหว่าง 1.00 – 1.49 หมายความว่า พฤติกรรมการใช้อำนาจหรือมีขวัญในการปฏิบัติงานอยู่ในระดับต่ำที่สุด

4. วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างพฤติกรรมการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษาต่อขวัญในการปฏิบัติงานของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 โดยใช้การสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยการแปลความหมายระดับความสัมพันธ์เป็น 5 ระดับ ระหว่างการใช้อำนาจของผู้บริหารสถานศึกษากับขวัญของครู ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครศรีธรรมราช เขต 4 ซึ่งค่าความสัมพันธ์แปลผลดังนี้(จิตชนก เริงเซาว์,2539)

คะแนน	0.000-0.30	หมายถึง	ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับต่ำมาก
คะแนน	0.31-0.50	หมายถึง	ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างต่ำ
คะแนน	0.51-0.70	หมายถึง	ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับปานกลาง
คะแนน	0.71-0.90	หมายถึง	ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับค่อนข้างสูง
คะแนน	0.91-1.00	หมายถึง	ค่าความสัมพันธ์อยู่ในระดับสูงมาก

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลในครั้งนี้ผู้วิจัยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows และใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1.1 กำหนดค่าความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) I.O.C. โดยใช้สูตรของโรเนลลี่ และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton, อ้างใน บุญชม ศรีสะอาด, 2538) ดังนี้

$$I.O.C. = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	I.O.C.	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับเนื้อหา
	$\sum R$	แทน	ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
	N	แทน	จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

1.2 กำหนดค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -Coefficient) เพื่อตรวจสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถามโดยใช้โปรแกรมโดยใช้โปรแกรม SPSS for Windows

2. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล
  - 1.1 ค่าร้อยละ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows
  - 1.2 ค่า $\bar{X}$ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows
  - 1.3 ค่า S.D. ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows
3. วิเคราะห์สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน โดยประมวลผลหาค่าทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows